

بی توجهی به شیوه زندگی ما را دچار مشکل می کند

یک عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، امروز 21 اسفندماه در نشست «دین، سبک زندگی و علوم انسانی» با بیان اینکه در نظام سرمایه داری رابطه اقتصاد با روش زندگی مطرح است...

سبک زندگی یک دغدغه هویتی و فرهنگی است/ بی توجهی به شیوه زندگی ما را دچار مشکل می کند

یک عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، امروز 21 اسفندماه در نشست «دین، سبک زندگی و علوم انسانی» با بیان اینکه در نظام سرمایه داری رابطه اقتصاد با روش زندگی مطرح است، گفت: سبک زندگی برای ما تعامل فرهنگ مدرن با جهان اسلام و هویت ماست. به گزارش خبرنگار مهر، حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمید پارسانیا، استاد حوزه و دانشگاه و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، امروز 21 اسفندماه در نشست «دین، سبک زندگی و علوم انسانی» که به همت جهاد دانشگاهی دانشکده ادبیات دانشگاه تهران در تالار کمال این دانشکده برگزار شد، گفت: موضوع «دین، سبک زندگی و علوم انسانی» موضوع شایان توجه و مهمی است. اینکه دین و علوم انسانی هر کدام در یک سوی سبک زندگی باشند و ارتباط آنها با هم چیست، موضوع مهمی است اما بنده در این مجال در این باره سخن نخواهم گفت.

وی افزود: آنچه که الان در این نشست می خواهم طرح مسأله کنم چيستی سبک زندگی است. این مفهوم چگونه شکل گرفت و نظریاتی که به این مفهوم می پردازند چگونه نظریاتی هستند و باید باشند؟ چند سالی است که این مفهوم، مفهوم فعالی در حوزه آکادمیک و رسانه های عمومی و ژورنالیستی است. سبک زندگی در صفحات مجلات و روزنامه ها جایی را به خود اختصاص داده است. همچنین در علوم اجتماعی و روانشناسی وارد شده و رساله هایی راجع به این مفهوم نوشته شده است.

مدیرگروه جامعه شناسی دانشگاه باقرالعلوم(ع) با اشاره به اینکه نوعا با دانشجویانی که می خواستند این موضوع را به عنوان موضوع پایان نامه خود انتخاب کنند موافقت نمی شد، اظهار داشت: بنده خود دوست داشتم که ابتدا راجع به این مفهوم رساله بنویسند. چه طور شد که این مفهوم به صورت مفهوم برجسته در فرهنگ عمومی رواج پیدا کرده است. بعد از اینکه این مفهوم از ناحیه مقام معظم رهبری به کار برده شد، دیگر جای نادیده گرفتن نبود. نپرداختن به این مسأله ما را عقب می اندازد. این مفهوم بسط وسیعی دارد پیدا می کند و بیش از پیش نیاز به شناخت عمیق و تبیین تئوریک آن هستیم.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه سخنانش با اشاره به اینکه اگر قرار است این مفهوم فایده ای به ما برساند، بدون چنین تبیینی این فایده کم خواهد بود، تصریح کرد: طرح مسأله در مورد چنین مفهومی می کنیم. ابعادی باید به کار برده شود و دنبال شود. شاید موضوع رسانه ها یا پژوهشهایی قرار گیرد. هر مفهومی که در عرصه فرهنگ که نقش محوری پیدا می کند و جایگاه محوری تری پیدا می کند از زمینه های اجتماعی مختلفی برخوردار است که برخی زمینه های کاملا معرفتی و برخی غیر معرفتی است.

پارسانیا با بیان اینکه نوعا مفهوم سبک زندگی نظر به یک مسأله ای دارند، تصریح کرد: هر مسأله ای در هر زمانی و در هر مکانی مسأله نمی شود. یک بستر فکری و معرفتی جامعه و به انگیزه های جامعه بستگی دارد و همان مجموعه ای که این را به عنوان مسأله مطرح کرده در پاسخگویی ... فعال می شود.

وی با تأکید بر اینکه مفهوم سبک زندگی این گونه است، گفت: این لفظ بیش از یک سده سابقه دارد اما در دهه های اخیر گسترده شد. برخی از کارهایی که در ایران شکل گرفته، از طرف دانشجویانی بوده که از این زاویه وارد این بحث شدند. این کاربردها غیر از آن چیزی است که در دو دهه اخیر استفاده می شود بیشتر کاربردها به خاطر کاربرد جهان غرب و اروپاست. تئوری پردازان و نظریه پردازان به عنوان موضوع مورد مطالعه خود آن پایه به عنوان مفهوم تئوریک نگاه کردند. بیشتر تحقیقات آنها براساس مدل خانواده آنها و الگوی اقتصاد غربی و جستجوی بازار بوده است. این تمرکز باعث می شود جامعه ای که در معرض شکل گیری فرهنگ هست به این سمت حرکت کند. جامعه توده ای و صنعت فرهنگ در سبک زندگی اثرگذارند.

استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران بیان کرد: نقشی که سبک زندگی در تعامل با اقتصاد دارد و فعالیتی که اقتصاد سیاسی برای شکل دادن به سبک زندگی و تأمین نیازهای خود دارند پدیده قابل توجهی است. این مسأله به صورت دیگر ظرفیت این را داشت که در ارتباط با کشورهای حاشیه ای و پیرامونی کشورهای غربی مورد مطالعه قرار گیرد. فرآیند جهانی شدن، از تأثیراتی است که در کشورهای غربی براساس نیازهای اقتصادی و سیاسی و فرهنگی مورد توجه بود و از ناحیه برخی تئوری پردازان از بعد جهانی مورد توجه قرار گرفت.

رئیس کمیسیون حوزوی شورای عالی انقلاب فرهنگی اظهار داشت: کسانی که این امر برای آنها متأثر شد و به آن پرداختند در جهانی

زندگی می کنند. مشکلاتی که در این مسیر می بیند و می خواهد تفسیر کند و احیانا مشکلاتی در این مسیر دارند. اقتصاد سرمایه داری چه رفتاری را با زندگی مردم انجام می دهد و سلسله جنبان این تحولات ریشه در چه چیزی دارد؟ ورود این مفهوم به کشور ما و کشورهای غیر غربی، چگونه رخ داد و برای ما چرا مسأله شده و هست؟ یک دلیل می تواند این باشد که چون در مرکز مطرح شد، بالطبع برای کشورهای حاشیه ای هم مسأله می شود. با وجود جمعیت علمی که آن بخش از جهان دارد مراکز علمی غیر غربی اگر بخواهند به روز باشند باید به این مسائل بپردازند و باید به آن دسترسی داشته باشند.

وی با اشاره به اینکه مفهوم سبک زندگی از نظر رسانه ای هم پر کاربرد است و در دنیای مجازی هم کاربران با این مفهوم آشنا می شوند، گفت: شیوه زندگی ما تحت تأثیر مسائلی از کشورهای غربی است و این ناشی از سلطه داشتن غرب و حاشیه ای بودن ماست. این خلدون می گوید: «#171؛وقتی قومی مغلوب شدند، نحوه زندگی و حتی زبان آنها تغییر می کند.» ما هم این تأثیرات را پذیرفتیم و زبان پهلوی در بخشهایی از ایران از بین رفته است. از حوزه دیگری این مفهوم می تواند در استخدام ما قرار گیرد و مسأله باشد در آنجا بیشتر تحت تأثیر اقتصاد و در کشور ما تحت تأثیر و فرهنگ و ... است.

وی افزود: مسأله جدی ما این است که شیوه زندگی مردم در مواجهه با جهان غرب برای ما یک مسأله فرهنگی و هویتی به وجود آورده است. در نظام سرمایه داری رابطه اقتصاد با روش زندگی مطرح است. سبک زندگی برای ما تعامل فرهنگ مدرن با جهان اسلام و هویت ماست. از این جهت آن موضوعی از سبک زندگی که برای ما مسأله است برای جهان غرب مسأله نیست.

پارسانیا در پایان سخنانش تصریح کرد: امام علی(ع) در حدیثی می فرماید: اگر حلیم نیستید و به ردای علم آراسته نیستید، خود را به ظاهر افراد حلیم و عالم در بیاورید. کمتر کسی هست که خود را شبیه کسی کند و شبیه او نشود. ابن ابی الحدید هم از این بحث در موضوع تربیت استفاده می کند و می گوید: رفتار انسان در شخصیت او تأثیر می گذارد. بنابراین ما باید از این روش تربیتی در سبک زندگی استفاده کنیم.